

Zuzana Candigliota, advokátka

vedená v seznamu advokátů České advokátní komory pod ev. číslem: 16127

Kancelář Burešova 6, 602 00 Brno, Česká republika | IČ 03746933 | číslo účtu 2200755319/2010

Tel. +420 607 005 043 | E-mail candigliota@gmail.com | Datová schránka by2wpca

Obvodní soud pro Prahu 2

Francouzská 19/808

120 00 Praha 2

V Brně dne 22. 3. 2017

Žalobce: nezletilý ██████████, nar. ██████████

Zastoupen: zákonnými zástupci ██████████, nar. ██████████, a ██████████,
nar. ██████████,

všichni trvale bytem ██████████

Zastoupeni: Zuzanou Candigliota, advokátkou se sídlem Burešova 6, 602 000 Brno

Žalovaná: Česká republika, zastoupena Ministerstvem zdravotnictví, se sídlem Palackého
nám. 4, 128 01 Praha 2

Žaloba o náhradu újmy na zdraví způsobené nezletilému pravidelným očkovaním

- s návrhem na úplné osvobození od soudního poplatku

Přílohy:

- 1) Plná moc
- 2) Zdravotnická dokumentace
- 3) Očkovací průkaz
- 4) Fotografie žalobce
- 5) Žádost o náhradu újmy na zdraví způsobené nezletilému pravidelným očkovaním ze dne 2. 6. 2016
- 6) Stanovisko Ministerstva zdravotnictví ze dne 8. 12. 2016

I. Úvod žaloby

Nezletilý ██████████ se touto žalobou domáhá odškodnění těžké újmy na zdraví, která mu byla způsobena splněním zákonné povinnosti jeho rodičů podrobit jej pravidelnému očkování. Za tuto újmu odpovídá stát, který v zájmu ochrany veřejného zdraví nařizuje zákonem a prováděcím právním předpisem očkování, u něhož nelze předem rozumně vyloučit možnost vzniku závažné škody ani při vynaložení řádné péče.

II. Skutkový stav a dosavadní řízení

Po první dávce očkovací látky Infanrix Hexa (dále „hexavakcína“) nezletilý hodně plakal a měl zarudlé stehýnko, utišil ho až chladivý obklad. Podle ošetřujícího praktického lékaře MUDr. Jana Kulhánka (ordinace v ██████████) to bylo v pořádku a pláč byl reakcí na bolest nožičky. Dne 28. 5. 2015 před dalším očkováním druhou dávkou hexavakcíny ve věku 4 měsíců byl nezletilý lékařem vyšetřen a bylo zjištěno, že je zdravý a nic nebrání pokračovat v očkování, proto mu byla očkovací látka aplikována. Matka nezletilého si druhý den večer (dne 29. 5. 2015) poprvé všimla nepatrné změny na oku (nedovření očička při focení). Pak až po týdně od tohoto prvního příznaku mu ochrnula polovina tváře, neboť při pláči plakal „jen na půl“ a nedovíral očičko. Vzhledem k tomu, že se to stalo v pátek odpoledne, rodina počkala do pondělí s tím, že to možná mezitím přejde. V pondělí rodiče s nezletilým navštívili praktického lékaře, který je odeslal na pohotovost.

Na pohotovosti byli odkázáni na oddělení dětské neurologie ve Fakultní nemocnici Brno, ale službu konající lékařka je nechtěla přijmout s tím, že se to stalo týden po vakcinaci, tak nezletilý patří na infekční oddělení. Nezletilý byl asi týden hospitalizován na infekčním oddělení FN Brno, kde mu byla provedena různá vyšetření ke zjištění příčiny problému. Při hospitalizaci mu byla diagnostikována **levostranná paréza lícního nervu těžkého stupně**. Po propuštění z nemocnice rodiče s nezletilým začali docházet k ambulantnímu neurologovi MUDr. Milanu Vacuškoví a k MUDr. Zlatavě Jirsenské, vedoucí očkovacího centra při Klinice dětských infekčních nemocí FN Brno. MUDr. Jirsenská dne 23. 6. 2015 další očkování nezletilého pozastavila a **po vyloučení infekčních příčin reakce mu diagnostikovala dg. T881 jiné komplikace po imunizaci a nahlásila nežádoucí reakci na Státní ústav pro kontrolu léčiv**. Kromě toho byl nezletilý v systematické péči rehabilitačního oddělení, dětské oční kliniky FN Brno a Ústavu klinické imunologie a alergologie FN u Sv. Anny v Brně.

V případě rehabilitace jsou možnosti již vyčerpány, nezletilý absolvoval konvenční i alternativní metody léčby (laser, magnetoterapii, reflexní terapii, akupunkturu, masáže, homeopatika, tejpování), podle lékařů jde v současné době o to, aby se mu svaly neposunuly. Oční klinika řešila problémy s nedovírajícím okem, které začalo nezletilému hnísat a slzet a z důvodů infekce mu musela být nasazena léčba. Ze zdravotnické dokumentace vyplývá, že nezletilý během jednoho roku absolvoval desítky návštěv zdravotnických zařízení. Na základě doporučení MUDr. Jirsenské rodiče nechali nezletilého v roce 2016 doočkovat dle individuálního očkovacího kalendáře monovakcínami. Z lékařských zpráv neurologa vyplývá, že přes veškerou medikamentózní a rehabilitační péči se ochrnutí levé části obličeje nezlepšilo a nelze očekávat zlepšení, přičemž jde o postvakcinační postižení.

Z postižení nezletilého vyplývají následující omezení: Nezletilému je potřeba neustále prokapávat oko z důvodu prevence infekce, neboť oko nemůže zavřít, a to ani na slunci. Lékaři také nedokáží odhadnout, zda nezletilý bude moci správně mluvit, což se zjistí až později. Lékaři rovněž předpovídají, že nezletilému

může do budoucna ochabnout tvářička, což by si vyžádalo plastickou operaci. Diagnostické, léčebné a rehabilitační výkony byly nutně spojeny se utrpením nezletilého (např. lumbální punkce, odběry krve, akupunktura). Rodiče nezletilého hradili dojíždění z [REDAKCE] do Brna do zdravotnických zařízení a také dojíždění omezovalo otce nezletilého v práci. Dále dopláceli na léčbu laserem, hradili akupunkturu, která není hrazena z veřejného zdravotního pojištění (za první sérii platili 3.000 Kč, za další sérii 3.500 Kč). Dále rodiče hradí kapky do oka a vitamin B.

Rodiče nezletilého dne 2. 6. 2016 uplatnili u Ministerstva zdravotnictví jménem nezletilého nárok na náhradu újmy na zdraví způsobené pravidelným očkováním, navrhovali odškodnění ve výši 2.000.000 Kč a navrhovali ústní projednání nároku. Ministerstvo bez ústního projednání reagovalo svým stanoviskem ze dne 8. 12. 2016, ve kterém uvedlo, že zákony neobsahují úpravu odpovědnosti státu za škodu způsobenou povinným očkováním a že žádosti o náhradu újmy nemůže být vyhověno.

III. Právní předpisy

Právo na ochranu zdraví je zakotveno v článku 31 Listiny základních práv a svobod, **právo na spravedlivou náhradu škody za způsobenou újmu na zdraví za podmínek a postupů stanovených zákonem** je zakotveno v čl. 24 Úmluvy o lidských právech a biomedicině.

Podle § 46 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, je fyzická osoba s trvalým pobytem na území České republiky povinna podrobit se, v prováděcím právním předpisu upravených případech a termínech, stanovenému druhu pravidelného očkování. Podle § 46 odst. 4 jde-li o fyzickou osobu, která nedovršila patnáctý rok svého věku, odpovídá za splnění povinností podle odstavců 1 až 3 její zákonný zástupce.

Podle § 3 odst. 2 písm. c) občanského zákoníku (zákon č. 89/2012 Sb.) spočívá soukromé právo mj. na zásadě, že **nikdo nesmí bezdůvodně těžit z vlastní neschopnosti k újmě druhých**, a podle § 6 odst. 2 platí, že **nikdo nesmí těžit ze svého nepoctivého nebo protiprávního činu a nikdo nesmí těžit ani z protiprávního stavu, který vyvolal nebo nad kterým má kontrolu**.

Z § 3 a 81 občanského zákoníku (zákon č. 89/2012 Sb.) vyplývá základní zásada soukromého práva, že **každý má právo na ochranu svého zdraví**, a ochrana osobnosti, do které spadá ochrana zdraví, přičemž dle § 82 **má člověk, jehož osobnost (právo na zdraví) byla dotčena, právo domáhat se odstranění následků**.

Ustanovení § 2925 a násl. občanského zákoníku upravuje **odpovědnost za škodu způsobenou provozem zvláště nebezpečným**. O provoz zvláště nebezpečný jde v případě, nelze-li předem rozumně vyloučit možnost vzniku závažné škody ani při vynaložení řádné péče. Je-li z okolností zřejmé, že provoz významně zvýšil nebezpečí vzniku škody, ačkoli lze důvodně poukázat i na jiné možné příčiny, soud zaváže provozovatele k náhradě škody v rozsahu, který odpovídá pravděpodobnosti způsobení škody provozem.

Podle § 2914 občanského zákoníku kdo při své činnosti použije zmocněnce, zaměstnance nebo jiného pomocníka, nahradí škodu jím způsobenou stejně, jako by ji způsobil sám.

Podle § 2958 občanského zákoníku **odčiní škůdce újmu poškozeného peněžitou náhradou vyvažující plně vytrpěné bolesti a další nemajetkové újmy**; vznikla-li poškozením zdraví překážka lepší budoucnosti poškozeného, nahradí mu škůdce i ztížení společenského uplatnění. Nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti.

Podle § 2960 škůdce hradí též účelně vynaložené náklady spojené s péčí o zdraví poškozeného, s péčí o jeho osobu nebo jeho domácnost tomu, kdo je vynaložil.

IV. Porušení práv žalobce

Nezletilý byl očkovan vaxcínou Infanrix Hexa, která mu způsobila jeho zdravotní postižení, při plnění zákonné povinnosti jeho zákonných zástupců dle § 46 odst. 1 a 4 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, podrobit nezletilého pravidelnému očkování.

Na základě dříve platného ustanovení § 421a občanského zákoníku (zákon č. 40/1964 Sb.) o objektivní odpovědnosti za škodu způsobenou povahou věci (léčivem) nesl odpovědnost za nežádoucí účinky vaxcíny poskytovatel zdravotních služeb, který očkování provedl. To dovodil i Nejvyšší soud v rozsudku sp. zn. 25 Cdo 3953/2014.

V novém občanském zákoníku platném v době vaxcinace nezletilého ustanovení o objektivní odpovědnosti poskytovatele zdravotních služeb chybí a ten nese odpovědnost pouze v případě pochybení při provádění očkování (v případě postupu non lege artis). U nezletilého nešlo o postup lékaře non lege artis, ale o nežádoucí reakci na správně aplikovanou vaxcínu.

Za této situace, kdy zákonodárce zbavil osoby možnosti získat odškodnění za újmu na zdraví způsobenou povinným očkováním po lékaři (v rámci pojistného systému) a kdy zároveň zákonodárce výslovně nepřevzal odpovědnost za tuto újmu na stát, by výkladem, že za tuto újmu není nikdo odpovědný, došlo k **nepřípustnému snížení, resp. přímo odstranění, ochrany základních práv a svobod**. Přitom součástí práva na zdraví je i princip plného odškodnění za utrpěnou újmu na zdraví (nález Ústavního soudu ze dne 5. 12. 2012, sp. zn. IV. ÚS 444/11). Ústavní soud také opakovaně judikoval, že „*opatření omezující základní lidská práva a svobody nesmějí, jde-li o kolizi základního práva či svobody s veřejným zájmem, svými negativními důsledky přesahovat pozitiva, která představuje veřejný zájem na těchto opatřeních.*“ (nález Ústavního soudu ze dne 25. 1. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 15/10).

Odpovědnost státu za újmu na zdraví způsobenou povinným očkováním je tedy nutné dovodit na základě výkladu výše uvedených ustanovení právních předpisů.

V první řadě má žalobce garantováno ústavně zaručené právo na zdraví, kterému odpovídá jak negativní závazek státu zdržet se porušování tohoto práva, tak i pozitivní závazek konat. Stát nařizuje povinné očkování z důvodu ochrany práva na zdraví, konkrétně ochrany veřejného zdraví, ovšem nelze odhlédnout od toho, že u řady osob včetně žalobce toto opatření způsobuje pravý opak a vede k poškození zdraví, v tomto případě k poškození závažnému a trvalému. Tuto skutečnost, toto riziko a negativní následky na zdraví osob, které ostatně vyplývá již z příbalových letáků k vaxcínám, nelze ignorovat a zříkávat se odpovědnosti, jako tak učinil stát. Tento přístup státu je porušením pozitivního závazku státu chránit zdraví.

Stát nařizuje zákonem **pravidelné očkování, které naplňuje definici občanského zákoníku pro provoz zvláště nebezpečný, neboť nelze předem rozumně vyloučit možnost vzniku závažné škody ani při vynaložení řádné péče**. V České republice je hlášeno a vyhodnocováno pouze asi 2-5 % všech nežádoucích účinků po podání vaxcín,¹ což znamená podhlášenost činí 95-98 %. Nežádoucím účinkům se věnuje Státní ústav pro kontrolu léčiv, který v roce 2015 zpracoval speciální číslo informačního zpravodaje věnovaného

¹ <http://www.tribune.cz/clanek/35530-podhlashenost-nezadoucich-ucinku-po-aplikaci-vaxcin>

vakcínám a jejich nežádoucím účinkům.² Z něj vyplývá, že v roce 2014 bylo nahlášeno téměř 800 nežádoucích účinků vakcín, z nichž naprosto převážná část (633) byla závažná hlášení. Mezi ně patří nežádoucí účinky postihující nervový systém, svalový systém, alergické reakce apod. Je zřejmé, že část těchto nežádoucích účinků je spojena s trvalými následky na zdraví. **Je tedy nepochybné, že systém povinného očkování je zdrojem zvýšeného nebezpečí a že stát, který očkování nařizuje, je jeho provozovatelem, který nese odpovědnost za jím způsobenou škodu.**

Zároveň platí, že stát k provedení povinného očkování použil poskytovatele zdravotních služeb ve smyslu jiného pomocníka dle § 2914 občanského zákoníku, tudíž stát má povinnost nahradit škodu jím způsobenou tak, aby bylo naplněno právo nezletilého dítěte na ochranu zdraví a na spravedlivou náhradu škody za způsobenou újmu na zdraví.

Přestože Ústavní soud opakovaně vyzýval zákonodárce k vytvoření speciální právní úpravy k odpovědnosti státu za případnou újmu na zdraví vzniklou povinným očkováním (nález sp. zn. Pl. ÚS 19/14, nález sp. zn. I. ÚS 1253/14), **neznamená to, že již za současné situace nelze odpovědnost dovodit na základě výše zmíněných obecných právních předpisů.** Podle našeho názoru výzva Ústavního soudu reaguje hlavně na situaci, kdy sice obecná právní úprava odškodňování existuje, ale stát se k odpovědnosti v souvislosti s následky povinného očkování nehlásí. Ústavní soud naznačuje, že právě občanský zákoník má být součástí úvah o odškodnění (§ 87 nálezu sp. zn. Pl. ÚS 19/14), a také uvádí, že odpovědnost státu v této oblasti je úkol, kterého se nelze zříci (§ 52 nálezu sp. zn. I. ÚS 1253/14).

Podle našeho názoru stát odpovídá za vzniklou škodu a újmu na zdraví na základě odpovědnosti za provoz zvláště nebezpečný, neboť je naplněna zákonná definice takové odpovědnosti. Pokud by soud neshledal vznik tohoto druhu odpovědnosti, domníváme se, že odpovědnost má být dovozena z ochrany osobnosti nezletilého a jeho práva na zdraví a na ochranu zdraví, do nichž stát zasáhl. Pokud by soud neshledal ani vznik odpovědnosti za zásah do osobnostního práva nezletilého na zdraví, domníváme se, že odpovědnost má být vyvozena z toho, že stát těžší ze svého nepoctivého činu a z protiprávního stavu, který vyvolal a který má pod kontrolou, neboť stát v rozporu s výzvami Ústavního soudu a v rozporu s mezinárodním závazkem v čl. 24 Úmluvy o lidských právech a biomedicíně nepřijal výslovnou zákonnou úpravu odškodnění újmy vzniklé v důsledku povinného očkování, čímž bylo zasaženo nejen do práva nezletilého na zdraví, ale též do jeho dalších osobnostních práv – do jeho soukromého života a do jeho důstojnosti. Z rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 165/11 ze dne 11. 5. 2011 vyplývá, že dlouhodobá nečinnost zákonodárce, která brání uplatnění základních práv, je protiústavní a z toho důvodu musí obecné soudy poskytovat ochranu právům jednotlivců. Necháváme na uvážení soudu, zda je v tomto případě na místě aplikovat též zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, který obsahuje demonstrativní výčet případů, kdy stát odpovídá za škodu.

V. Výše odškodnění

Výše odškodnění má dle občanského zákoníku plně vyvážit vytrpěné bolesti, další nemajetkové újmy i ztížení společenského uplatnění. V případě nezletilého jde o trvalé poškození zdraví jak z hlediska funkčního, tak i estetického, které odpovídá zohyzdění a déle trvající poruše zdraví, tudíž jde ve smyslu trestního zákoníku (zákon č. 40/2009 Sb.) o těžkou újmu na zdraví. Toto viditelné a trvalé poškození

² <http://www.sukl.cz/sukl/informacni-zpravodaj-nezadouci-ucinky-leciv-5-2015>

zdraví bude nezletilého provázet celý život, čímž bude dotčen jeho soukromý i pracovní život, v období dětství a dospívání se bude muset s postižením a reakcemi okolí vyrovnávat, postižení bude provázeno i zdravotními problémy (nutnost péče o oko, riziko opakovaných infekcí, riziko ochabnutí tváře, riziko špatné řeči aj.) a zvýšenými náklady na zdravotní péči.

S ohledem na vše výše uvedené považují rodiče nezletilého za přiměřenou výši odškodnění částku **4.000.000 Kč**, i když původně po ministerstvu požadovali částku o polovinu nižší. Původně požadovaná částka podle názoru rodičů žalobce dostatečně nevyvažovala vytrpěnou újmu, nicméně byli ochotni se s ní spokojit v případě, že je ministerstvo odškodní mimosoudně a rychle, což se nestalo. Proto nyní rodiče pro nezletilého požadují částku, která plně vyváží vytrpěnou újmu, která bude nezletilého provázet po celý život.

Výše odškodnění odpovídá částce zhruba 52.000 Kč ročně při průměrném věku dožití mužů v ČR 76 let. Dále vzhledem k tomu, že podle bývalého hlavního hygienika Vladimíra Valenty jsou závažné nežádoucí účinky v důsledku očkování „naprosto výjimečné“,³ jsou rodiče nezletilého přesvědčeni, že požadovaná částka je přiměřená a odpovídá důstojnému odškodnění plně odpovídajícímu újmě nezletilého.

VI. Návrh na osvobození od soudních poplatků

Žalobce na základě ustanovení § 138 odst. 1 o. s. ř. žádá o úplné osvobození od soudních poplatků, neboť jde o nezletilého, který byl poškozen na zdraví plněním zákonné povinnosti jeho rodičů a který nemá žádné vlastní příjmy a majetek. Po rodičích žalobce nelze spravedlivě požadovat uhrazení soudního poplatku, neboť ti jsou již zatíženi náklady a časem spojenými se zvýšenou péčí o žalobce v důsledku újmy na jeho zdraví a také mají další děti, které mají povinnost zaopatřit.

VII. Návrh na osvobození od soudních poplatků

Žalobce současně s touto žalobou podává i návrh na schválení právního jednání za nezletilého k Okresnímu soudu Brno-venkov.

VIII. Žalobní návrh

Žalobce navrhuje, aby soud vydal tento rozsudek:

- 1) Žalovaná je povinna uhradit žalobci do tří dnů od právní moci rozsudku částku 4.000.000 Kč jako celkové odškodnění újmy na zdraví způsobené pravidelným očkováním a všech nákladů s tím spojeným.
- 2) Žalovaná je povinna zaplatit žalobci do tří dnů od právní moci rozsudku náhradu nákladů řízení.

Nezletilý [REDACTED]

zastoupen Zuzanou Candigliota, advokátkou

³ Viz například vyjádření pro Český rozhlas, dostupné zde:

<http://www.rozhlas.cz/zpravy/politika/zprava/pribyva-rodicu-kteri-odmitaji-ockovat-deti-hexavakcinou-rocne-jich-je-az-170--1380825>.